

# SPORTOVNÍ HNUTÍ V MEZIVÁLEČNÉ ČSR

## ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA:

Demokratický stát Čechů, Slováků a národnostních menšin (Němců, Maďarů, Poláků, židovského etnika) = zdroj rozporů, idea čechoslovakizmu

Přenesení působnosti českých spolků na Slovensko

Pluralitní model TV a sportovního hnutí, jeho výrazná diferencovanost:

1. **Obsahová** - tělovýchovné organizace (*Sokol, SDTJ, FDTJ, Orel, Makabi...*)
  - sportovní kluby a svazy, Čs. obec sportovní/ Čs. všesportový výbor, ČSOV...
  - turistické a jiné organizace (*Klub čs. turistů, YMCA, YWCA, skauting*)
2. **Ideově-politická** - občanské („buržoazní“) organizace (*Sokol, Orel, YMCA, DTV...*)
  - dělnické organizace (*SDTJ, FDTJ/FPT, RH, Vorwärts...*)
  - náboženské (*Orel, skautingy, Makabi...*)
3. **Národnostní** - česko-slovenské subjekty
  - menšinové (německé, maďarské, polské, židovské...), k ČSR loajální a nebo iredentistické

# STÁTNÍ PÉČE O TV A SPORT

- MINISTERSTVO VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNICTVÍ A TV –  
*většina sportů*

## Poradní sbor pro TV (1920)

Min. obchodu – *zimní sporty, turistika*

MNO – *střelectví, jezdeckví, šerm*

Min. veřejných prací –  
*motorové sporty*

Další – školství, vnitra,  
zahraničí, financí

## ŠKOLNÍ TV

- Povinná TV:

I. st. - národní školy (obecné a měšťanské)

II. st.- střední (gymn., učitel. ústavy)

- Nepovinná TV:

školy odborné, pokračovací, vysoké

- Středoškolské hry při všesokolských sletech

- Vysokoškolský sport

- Příprava kádrů:

Státní tv kurzy – pro I.st.

Vzdělávací kurzy (6-8 s) – pro II.st.

# TĚLOVÝCHOVNÉ ORGANIZACE (1918 - 1939)

## ČINNOST:

a/ tělovýchovná: základní TV, nácvik společných skladeb, hromadné vystoupení

b/ *sportovní*: převážně doplňková činnost podle místních podmínek

c/ vzdělávací: apolitická, resp.napojena na politickou stranu

d/ *kulturní*: divadelní, pěvecké, hudební soubory

e/ *vydávání vlastních periodik* (centrálních, regionálních)

## NEJVÝZNAMNĚJŠÍ TĚLOVÝCHOVNÉ ORGANIZACE:

SOKOL (NS, AS) - Všesokolské slety (1920, 1926, 1932, 1938); 1937 - 818 188 členů

OREL (LS, HSL'S) - Orelské slety (1922, 1929, slov. 1928, 1933, 1938); 1935 - 140 000 čl.

SDTJ (SD) - Dělnické olympiády (1921, 1927, 1934); 1920 - 223 665 členů

FDTJ/FPT (KSČ) - Spartakiády (1921); 1921 - 120 000 čl., 1936 - 73 000 čl.

ATUS - A. Turn und Sportverband; 1925 - 53 000 členů

YMCA, YWCA - tv a sportovní činnost jako složka širšího programu (basketbal, volejbal)

DTV - Deutscher Turnverband (SDP), 1938 - 213 000 členů;

MTECs (Magyar testegyző egyeslet Csehszlovákiában); MAKABI (židovská org.)

# TURISTICKÉ A SKAUTSKÉ ORGANIZACE (1918 - 39)

## TURISTIKA

- kolem 20 org. a 200 000 členů

- KČST - 1936: 96 436 čl.
- Karpatenverein
- VŠ sport - oddělení turistiky
- Hlavní svaz německých horolozeckých a turistických spolků
- 1938: Rada čs. turistiky

## TRAMPSKÉ HNUTÍ

SKAUTING - 21 organizací a 130 000 členů

### Činnost:

Táboření, život v přírodě, znalost terénu, bojové a společenské hry, sporty

### Spolky:

- Svaz junáků skautů a skautek RČS (55 000 čl.)
- Bund der deutschen Landjugend (25 000 čl.)
- Katolický skauting
- Židovský skauting
- Skauting SDTJ
- Spartakovi skauti práce

# SPORT V ČSR (1918 - 1939)

## SPORTOVNÍ HNUTÍ

- Národnostní princip při struktuře a organizování soutěží
- Apolitický ráz sportovních spolků
- Vytváření čs. a menšinových klubů a svazů
- Čs. sportovní obec (1918) - Čs. všesportovní výbor (1927)
- ČSOV (účast na všech OH a ZOH)
- Úspěšné sporty: gymnastika (Sokol), fotbal (MS 1934), kanoistika, l. hokej, stolní tenis
- Osobnosti: Šupčík, Vácha, Hudec, Děkanová; Skobla, Pšenička; Douda; Plánička; Brzák-Felix, Syrovátka, Mottl, Škrland;

## SPORT V TV SPOLCÍCH

- Sport jako doplňková činnost v Sokolu, Orlu, SDTJ, YMCA, YWCA, Makabi
- Sportovní odbory podle zájmu
- FPT - rovnocennost TV a sportu

## SPORT VE ŠKOLÁCH

- Dominance povinné TV
- Středoškolské hry 1921-1938
- Vysokoškolský sport - akademické národní a mezinárodní soutěže (od r. 1923)